

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

FLOREA Igor XXXXX, *născut la XXXXX,*
originar din XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.06.2018 – 07.08.2019;

Instanța de apel: 05.09.2019 – 16.12.2019;

Instanța de recurs: 07.02.2020 – 25.03.2020.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 07 august 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Florea Igor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani.

Conform art. 90 Cod penal s-a suspendat condiționat pedeapsa închisorii pe termen de probă de 5 ani.

S-a respins cerința procurorului privind încasarea de la Florea Igor a cheltuielilor de judecată suportate de stat în cadrul urmăririi penale.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, la 14 iunie 2009, Florea Igor, după miezul nopții, aflându-se la domiciliul lui XXXXX din XXXXX, împreună și printr-o înțelegere prealabilă cu Caitaz Andrei, acționând intenționat, urmărind scopul satisfacerii poftei sexuale, prin constrângere fizică și psihică manifestată prin îmbrânciri și aplicarea de lovituri cu palmele peste picioarele

victimei, precum și amenințarea cu răfuială fizică, dezbrăcând-o forțat, contrar voinței dânzei, au întreținut pe rând câte un raport sexual forțat în formă normală cu minora XXXXX, cauzându-i acesteia potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 32 „D” din data de 26 august 2009, vătămări corporale fără cauzare prejudiciului sănătății manifestate sub formă de excoreație în regiunea sacrală.

Acțiunile lui Florea Igor, au fost încadrate juridic în baza art. 171 alin. (2) lit. c) din Codul penal, conform indicilor „*Viol, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică, săvârșit de două persoane*”.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei și a cheltuielilor de judecată, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 2124 de lei din contul inculpatului în beneficiul statului.

Procurorul a considerat că instanța de judecată la aplicarea pedepsei în privința inculpatului, a ignorat prevederile art. 75 Cod penal, aplicându-i o pedeapsă prea blândă. La fel și nu a acordat atenție criteriilor de individualizare a pedepsei penale stabilite de Codul penal, în special de faptul că inculpatul nu a colaborat cu organul de urmărire penală, s-a eschivat de a se prezenta și în privința acestuia au fost inițiate investigații în vederea căutării lui.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli. De asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

4. Prin decizia Colegiului Judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2019, apelul procurorului a fost respinsă cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a respectat toate prevederile procesuale la examinarea cauzei penale și de asemenea corect a apreciat măsura de pedeapsă aplicată inculpatului, ținând cont de circumstanțele reale și personale, de circumstanțele atenuante și agravante.

Instanța de apel a constatat corectă soluția instanței de fond privind suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicată inculpatului, cu stabilirea termenului de probă de 5 ani, prin aplicarea prevederilor art. 90 Codul penal, și menționează totodată

că, soluția privind respingerea cererii procurorului de încasare de la Florea Igor în beneficiul statului, a cheltuielilor de judecată, este una legală și motivată.

Or, potrivit prevederilor art. 402 alin.(2) Codul de procedură penală, în limitele prevederilor arătate în alin. (1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

Prin urmare, este cert că în aspectul laturii penale, în sentința adoptată instanța de fond s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în rechizitoriul întocmit de către procuror cu respectarea dispozițiilor legale de judecare a cauzei, cu stabilirea corectă a categoriei și mărimea pedepsei aplicate inculpatului, și aplicarea corectă și justă a prevederilor art. 90 Codul penal, instanța de fond în mod temeinic concluzionând asupra faptului că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă și fără executarea reală a pedepsei cu închisoare stabilită, și că prin aceasta, inculpatul va îndreptăți încrederea ce i-a fost acordată și nu va mai comite în viitor infracțiuni. Instanța de apel a menționat faptul că condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei este o măsură de politică penală fundamentată pe convingerea că îndreptarea condamnatului este posibilă fără a fi izolat de comunitate, de familie, de societate.

În acest sens, instanța de apel a constatat că, prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului și dispunerea suspendării condiționată a executării acesteia cu stabilirea unui termen de probă conform prevederilor art. 90 Codul penal, a ținut cont de faptul că inculpatul și-a recunoscut integral vinovăția și s-a căit sincer de faptele comise, cerându-și iertare de la partea vătămată precum și că ultima nu are pretenții față de inculpat. De asemenea, instanța de judecată a stabilit cu justă cauză prezența circumstanței atenuante prevăzute de art. 76 alin. (1) lit. i) din Codul penal, și anume expirarea, de la momentul comiterii infracțiunii, a cel puțin 2/3 din termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală, prevăzut pentru această infracțiune, sau depășirea termenului rezonabil pentru examinarea cazului, ținându-se cont de natura faptei, dacă tergiversarea nu a fost provocată de făptuitor.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiate, și alegațiile procurorului invocate în cererea de apel precum că, prevederile art. 90 Codul penal sunt inaplicabile inculpatului dat fiind faptul că, acesta s-a eschivat de la organul de urmărire penală și nu a colaborat cu acesta, în privința ultimului fiind inițiate investigații în vederea aflării acestuia, or, instanța de apel a constatat că urmărirea penală în cauza respectivă a fost pornită încă din anul 2009, și abia la începutul anului 2018 inculpatul a fost chemat în fața organului de urmărire penală, în tot acest timp, inculpatul aflându-se în țară și neavând intenția de a se eschiva de răspunderea penală. Respectiv, Colegiul judiciar constată că partea acuzării nu a demonstrat alegațiile invocate în această parte în cererea de apel înaintată.

Curtea de Apel a reținut că procurorul a solicitat încasarea de la Florea Igor în beneficiul statului a sumei de 2124 de lei, sumă ce a fost acumulată potrivit notei de cheltuieli judiciare anexată la dosar după cum urmează (f. d. 79) :

- 1538 de lei pentru salariul procurorului;
- 510 lei pentru salariul consultantului procurorului;
- 33 de lei pentru serviciile de telefonie mobilă;
- 43 de lei pentru hârtia și imprimantele ce compun dosarele penale.

Analizând nota de cheltuieli judiciare care se solicită a fi încasată de la inculpat în suma totală de 2124 de lei, în raport cu prevederile legale în vigoare, instanța de apel a constatat necesitatea respingerii apelului declarat de către procuror, și în partea solicitării privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 2124 de lei, de la Florea Igor în beneficiul statului.

Potrivit prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului penal, se trec în contul statului, or, acestea sunt cheltuieli suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate. Curtea de Apel a indicat că ține de obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit, asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului.

Din considerentele enunțate, este considerată justificată soluția instanței de fond, privind respingerea solicitării procurorului de încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 2124 de lei, din contul inculpatului în beneficiul statului.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6, 10 Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei, în cazul în care nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În motivare recurentul a indicat că:

- ambele instanțe au interpretat eronat regulile de individualizare a pedepsei penale, au liberat neîntemeiat pe inculpat de pedeapsa penală aplicându-i prevederile art. 90 Cod penal;

- instanța de judecată nu a ținut cont de faptul, că pedeapsa penală este o măsură de constrângere și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului;

- instanța de fond nu a indicat care sunt circumstanțele atenuante sau circumstanțe importante și care sunt efectele acestora și dacă acestea permit condamnarea ce suspendarea condiționată a pedepsei;

- instanțele de două ori au luat în considerație faptul că inculpatul a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise, la aplicarea art. 364¹ Cod de procedură penală și la aplicarea art. 90 Cod penal.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursului declarat se constată că, procurorul critică decizia sub aspectul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii*, însă Colegiul analizând decizia atacată, conchide că nici un temei prevăzut de norma menționată, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. (8) Cod de procedură penală și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Distinct de aceste considerente, Colegiul atestă că recurentul critică decizia instanței de apel și sub aspectul greșitei individualizării a pedepsei aplicate, temei de recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Referitor la motivele invocate de recurent în acest sens, Colegiul menționează că, potrivit principiului individualizării pedepsei penale (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsa, luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a

tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Respectiv, la numirea pedepsei principale sub formă de închisoare în privința inculpatului, instanța de apel corect a aplicat prevederile art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Un alt aspect important care a fost luat în considerație de către instanțele de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului, este faptul că dosarul penal a fost examinat în procedură simplificată, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, deoarece Florea Igor a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală și potrivit alin. (8), inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Astfel, reieșind din totalitatea circumstanțelor stabilite, ținând cont de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, Colegiul reține că, instanța de apel just a considerat că corectarea inculpatului este posibilă fără privarea de libertate, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei principale, punându-se la baza soluției prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, art. 364¹ Cod de procedură penală, precum și gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, personalitatea celui vinovat și circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea.

De asemenea, procurorul, solicitând excluderea prevederilor art. 90 Cod penal la aplicarea pedepsei în privința inculpatului, nu a invocat careva motive care ar justifica aplicarea unei pedepse cu executare reală, or, criticile formulate de procuror au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale și în instanța de apel și cărora li s-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie, iar argumentele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare în sensul rejudecării deciziei instanței de apel.

Colegiul constată, că pedeapsa individualizată de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane, nu există temei legal

pentru admiterea recursului ordinar declarat de procuror și potrivit legii se impune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, împotriva deciziei judiciare al Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe Florea Igor XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 mai 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion